

**Mediacja
w postępowaniu sądowym
Wyniki badań aktowych
i analiz statystycznych**

red. Justyna Włodarczyk-Madejska

Stan prawny na dzień 30 października 2022 r.

RECENZENCI *dr hab. Olga Sitarz, prof. uś*
dr Aneta Jakubiak-Mirończuk

REDAKCJA I KOREKTA *Ewa Sadowska (Studio Format)*

SKŁAD, ŁAMANIE *Wiaczesław Kryształ (Studio Format)*

PROJEKT OKŁADKI *Tomasz Smółka (Studio Format)*

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu *Pojedynek na kije* autorstwa Francisca Goi

Copyright © by Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

ISBN 978-83-67149-19-8

WYDAWNICTWO INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

ul. Krakowskie Przedmieście 25, 00-071 Warszawa

SEKRETARIAT tel.: (22) 630 94 53, e-mail: wydawnictwo@iws.gov.pl

DRUK, OPRAWA „Elpil”, ul. Artyleryjska 11, 08-110 Siedlce

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Bibliografia	19
CZĘŚĆ I	
Podstawowe informacje o mediacji w Polsce i wybranych państwach europejskich	21
ROZDZIAŁ 1. Mediacja w polskim postępowaniu sądowym	23
<i>Ewelina Mikołajczuk, Paweł Waszkiewicz</i>	
1.1. Mediacja – podstawowe informacje	25
1.1.1. Pojęcie mediacji	25
1.1.2. Zasady postępowania mediacyjnego	30
1.1.3. Przedmiot i cele mediacji	36
1.2. Mediacja w polskim prawie	38
1.2.1. Mediacja w sprawach karnych	38
1.2.2. Mediacja w sprawach nieletnich	54
1.2.3. Mediacja w sprawach cywilnych	62
1.2.4. Mediacja w sprawach rodzinnych i opiekuńczych	68
1.2.5. Mediacja w sprawach gospodarczych	74
1.2.6. Mediacja w sprawach z zakresu prawa pracy.	76
Podsumowanie	81
Bibliografia	86

**ROZDZIAŁ 2. Mediacja w postępowaniach sądowych
w wybranych państwach europejskich 91**

Ewelina Mikołajczuk

2.1. Mediacja w regulacjach prawa europejskiego	91
2.2. Przegląd regulacji prawnych i badań dotyczących mediacji w wybranych państwach europejskich	96
2.2.1. Austria.	97
2.2.2. Belgia	104
2.2.3. Bułgaria	113
2.2.4. Francja.	118
2.2.5. Hiszpania	123
2.2.6. Niemcy	129
2.2.7. Szwajcaria	135
Podsumowanie	139
Bibliografia	140

CZĘŚĆ II

Statystyczny obraz mediacji w Polsce 145

**ROZDZIAŁ 1. Postępowanie mediacyjne
w świetle danych statystycznych 147**

Justyna Włodarczyk-Madejska

1.1. Dane ogólne	148
1.2. Mediacje w sprawach karnych	158
1.3. Mediacje w sprawach gospodarczych	162
1.4. Mediacje w sprawach cywilnych	167
1.5. Mediacje rodzinne	171
1.6. Mediacje w sprawach z zakresu prawa pracy	174
1.7. Mediacje w sprawach nieletnich	177
1.8. Wpływ pandemii COVID-19 na kierowanie spraw do mediacji	179
Podsumowanie	190
Bibliografia	191

ROZDZIAŁ 2. Jakie sprawy są „mediowalne”?	
Ograniczenia stosowania mediacji	193
<i>Paweł Waszkiewicz, Justyna Włodarczyk-Madejska</i>	
Bibliografia	206
CZĘŚĆ III	
Badanie aktowe mediacji w sprawach sądowych	209
Bibliografia	216
ROZDZIAŁ 1. Mediacja w sprawach karnych	219
<i>Joanna Klimczak</i>	
1.1. Ogólna charakterystyka spraw	219
1.2. Charakterystyka stron postępowania	224
1.3. Postępowanie mediacyjne	229
1.4. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji	233
Bibliografia	240
ROZDZIAŁ 2. Mediacja w sprawach nieletnich	241
<i>Justyna Włodarczyk-Madejska</i>	
2.1. Ogólna charakterystyka spraw	241
2.2. Charakterystyka danego typu spraw	247
2.3. Postępowanie mediacyjne	251
2.4. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji	254
Bibliografia	260
ROZDZIAŁ 3. Mediacja w sprawach o rozwód	261
<i>Paweł Ostaszewski</i>	
3.1. Ogólna charakterystyka spraw o rozwód	262
3.2. Postępowanie mediacyjne	267
3.3. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji	271
Bibliografia	276

ROZDZIAŁ 4. Mediacja w sprawach o alimenty 277

Paweł Ostaszewski

- 4.1. Ogólna charakterystyka badanych spraw alimentacyjnych 279
- 4.2. Postępowanie mediacyjne 284
- 4.3. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji 287
- Bibliografia 293

ROZDZIAŁ 5. Mediacja w sprawach o zachówek 295

Joanna Klimczak

- 5.1. Ogólna charakterystyka spraw 295
- 5.2. Charakterystyka stron postępowania 299
- 5.3. Postępowanie mediacyjne 301
- 5.4. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji 304
- Bibliografia 310

ROZDZIAŁ 6. Mediacja w sprawach prawa pracy 311

Justyna Włodarczyk-Madejska

- 6.1. Ogólna charakterystyka spraw 311
- 6.2. Charakterystyka danego typu spraw 315
- 6.3. Postępowanie mediacyjne 318
- 6.4. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji 322
- Bibliografia 329

ROZDZIAŁ 7. Mediacja w sprawach gospodarczych 331

Paweł Waszkiewicz

- 7.1. Ogólna charakterystyka spraw 331
- 7.2. Charakterystyka stron postępowania 336
- 7.3. Postępowanie mediacyjne 338
- 7.4. Porównanie spraw z mediacją i bez mediacji 341
- Bibliografia 347

Zakończenie 349

Aneks 359